

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoE/28/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713211061
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5713211061.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci oprávneného: MVDr. F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. G. XX, F. proti povinnej: T. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. X/XX, F., o návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa: T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako povinná, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 20Em/4/2013-118 zo dňa 25. marca 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh oprávneného na výkon rozhodnutia - odňatím maloletého T. matke T. B. s tým, že maloletý T. bude odovzdaný otcovi. Povinnej náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom podaným dňa 02.08.2013 sa oprávnený domáhal, aby nariadil výkon rozhodnutia na základe rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 20P/358/2005. Na základe skutočností uvedených na pojednávaní vo veci vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 23P/124/2017 ho vyzval, či trvá na podanom návrhu na výkon rozhodnutia. Oprávnený dňa 15.11.2018 v odpovedi uviedol, že rozhodne na návrhu trvá, keďže počas piatich rokov nebolo vykonané nič na zabezpečenie jeho styku s maloletým aj napriek sústavnému mareniu styku povinnou. Vo veci boli vytýčené dve pojednávania dňa 15.02.2019, ktoré bolo zrušené pre krátkodobú práceneschopnosť oprávneného a dňa 18.03.2019 z dôvodu neprítomnosti oprávneného na pojednávaní, pričom nebolo zároveň možné overiť dodržanie lehoty na prípravu pojednávania u oprávneného. Pred otvorením pojednávania dňa 18.03.2019 kolízny opatrovník uviedol, že maloletý vyjadril svoj názor na ÚPSVaR Martin o čom predložil úradný záznam zo dňa 04.02.2019, ktorý bol podpísaný kolíznym opatrovníkom aj maloletým dieťaťom. Z úradného záznamu spísaného na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Martin dňa 04.02.2019 vyplynulo, že maloletý toho času navštevuje Gymnázium J. Lettricha v Martine 5. ročník, dosahuje dobré výsledky. Najradšej má telesnú, chémiu a biológiu. Po skončení gymnázia by chcel ísť študovať na vysokú školu, zatiaľ nevie na akú. Má veľa kamarátov, s ktorými trávi voľný čas. Chodievajú spolu do kina, aj vonku, na bicykel. Má veľa aktivít. Hráva basketbal už 9 rokov a chodí do „posilky“. K veci uviedol, že je to problém medzi rodičmi, nie jeho. S oprávneným sa vôbec nestretáva od jeho poslednej návštevy u pani sudkyne Marčekovej. Vtedy naposledy vypovedal u nej v kancelárii. To bolo prvý aj poslednýkrát čo ju videl. Následne boli jarné prázdniny, kedy cez ten víkend išli na lyžovačku do Rakúska. Vrátili sa najprv k oprávnenému, to bolo nedeľa večer. Na druhý deň išiel najprv ku mame, kde bol do stredy rána a o 16.00 ho bol vyzdvihnúť oprávnený. Keď bol u oprávneného, on vtedy zistil, čo vypovedal u Mgr. Marčekovej. Toto sa mu nepáčilo, bol veľmi nahnevaný a ešte v ten večer mu povedal, že na to kašle, že na to nemá nervy a že ho nechce. Potom k nemu chodieval ešte rok, a to tak, že čo si povedali bolo čau a večera je na stole, alebo keď mu

chcel oprávnený niečo povedať, ale to bolo veľmi zriedkavé. Naposledy bol u neho asi v októbri 2017. Momentálne necítil potrebu, ani žiaden žiadny význam, že by sa s oprávneným stretával.

2. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že oprávnený sa s maloletým stretáva, i keď nie sú dodržiavané termíny upravené súdnym rozhodnutím. Oprávnený spochybňoval dôvody, pre ktoré sa jeho styk s maloletým nerealizuje (nepreukázaná choroba maloletého,...). Povinná naopak vo svojich vyjadreniach k výzvam poukazovala na to, že styk oprávneného s maloletým sa realizuje aj nad rámec súdneho rozhodnutia. V priebehu konania došlo k zmene exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 20P/269/2014 zo dňa 29.04.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.12.2016, v dôsledku čoho zisťoval, či dochádza k jeho dobrovoľnému plneniu povinnou. Oprávnený uviedol, že od právoplatnosti rozsudku, ktorým bol zmenený styk, sa styk s maloletým v stredu uskutočnil len štyrikrát, hoci jeho nárok bol 12krát. Taktiež boli obmedzené víkendové stretnutia, ktoré sa od 07.02.2017 do 28.04.2017 realizovali len 3krát, hoci sa mali realizovať 6krát. V konaní vedenom pod sp. zn. 23P/124/2017 (týkajúceho sa návrhu oprávneného na zníženie výživného na maloletého) dňa 28.09.2018 oprávnený vypovedal, že názor maloletého rešpektuje a že ho nebude nútiť do styku. Vo vyjadrení zo dňa 15.11.2018 následne uviedol, že rešpektuje názor maloletého, ale nie názor povinnej. Skutočný názor maloletého nikdy nebol v konaní skúmaný. Súd sa preto v ďalšom dokazovaní zameral práve na zistenie názoru maloletého. Z názoru maloletého vyplynulo, že sa s oprávneným stretával do októbra 2017. Jeho vzťah s oprávneným sa narušil po tom, ako sa oprávnený dozvedel o skutočnostiach, ktoré uviedol pri svojom výsluchu u Mgr. Marčekovej, kedy sa oprávnený vyjadril, že na všetko kašle, že ho nechce. S oprávneným sa maloletý stretávať nechce, avšak v konaní nebolo preukázané, že by tento názor bol názorom povinnej. Mal za to, že aktuálne, v čase rozhodovania, existuje ospravedlniteľný dôvod na strane maloletého tak, ako to má na mysli § 3 ods. 1, 2 Vyhlášky č. 207/2016 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, ktoré vzhľadom na svoj vek (16 rokov) je schopné kriticky vyjadriť svoj názor, ktorý spočíva v tom, že sa s oprávneným v zmysle súdneho rozhodnutia nestretáva a ani stretávať nechce. Oprávnený mu neposkytuje „dôvody“, pre ktoré by mal záujem sa s ním stretávať. Nariadenie výkonu rozhodnutia by vzhľadom na vek maloletého, jeho postoj k oprávnenému, ako aj pre vyššie spomínané správanie oprávneného neboli v záujme maloletého dieťaťa a v konečnom dôsledku by určite neprispeli k zlepšeniu vzájomného vzťahu oprávnený - maloletý, preto návrh oprávneného zamietol.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie oprávnený. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť, nakoľko nie je dostatočne z neho zrejmé, prečo súd nenariadil výkon rozhodnutia. Uviedol, že dlhodobo bol od roku 2006 marený styk maloletého s ním zo strany matky. Maloletého prospech v škole sa veľmi zhoršil oproti obdobiu, kedy sa s ním na vyučovanie pripravoval on, čo doložil aj výpisom z elektronickej žiackej knižky. Zároveň poukázal aj na písomné vyjadrenie maloletého, ako prebieha jeho príprava na vyučovanie s matkou a ako s ňou trávi víkendy.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal včas (§ 362 ods. 1 CSP) účastník konania, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 377 ods. 1 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v intenciách § 379, § 380 CSP, ktoré podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 234 ods. 2 CSP a s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne potvrdil.

5. Záver súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh otca na nariadenie výkonu rozhodnutia, je správny.

6. Otec na základe podaného návrhu z 2.8.2013 sa domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia, aby súd odňal maloletého T. L., nar. X.X.XXXX matke T. B., nar. XX.X.XXXX s tým, že maloletý syn T. bude odovzdaný otcovi. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení uvádzaných otcom v návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia - že sa nerealizuje styk spôsobom stanoveným na základe rozhodnutia súdu, nebolo možné takémuto návrhu vyhovieť, aj na základe ďalších zistených skutočností súdom prvej inštancie.

7. Konanie o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 370 až § 391 CMP.

8. Postup pri výkone rozhodnutia vo veciach maloletých prichádza do úvahy ako následný a možný, ak dôjde k neplneniu či porušeniu judikovaných povinností inej ako peňažnej povahy. Exekučným titulom

je vykonateľné rozhodnutie súdu, týkajúce sa maloletého dieťaťa; v danom prípade ide o právoplatný a vykonateľný rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 20P/358/2015 zo dňa 22.05.2006, ktorým bol upravený styk otca s maloletým. Účastníkmi konania o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých sú osoby, ktoré Civilný mimosporový poriadok výslovne označuje, t.j. oprávnený, povinný a maloleté dieťa.

9. Vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie, bol aj odvolací súd toho názoru, že v preskúmvanej veci neboli naplnené zákonné predpoklady na nariadenie výkonu rozhodnutia. V tomto smere súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne vzal v úvahu aj názor samotného maloletého, ktorý s nariadenou formou stretávania sa s otcom nesúhlasil. Inštitút nariadenia výkonu rozhodnutia nie je určený na to, aby sa stal nástrojom násilnej zmeny prejavov vôle maloletého dieťaťa, pokiaľ jeho rozhodnutie nebolo úmyselne ovplyvnené tretími osobami. Ak nemožno dieťa aj napriek adekvátnemu výchovnému pôsobeniu presvedčiť, že má ísť k otcovi, javí sa ukladanie pokút ako také, ktoré si neplní zákonom predvídaný účel, t. j. zabezpečenie splnenia povinnosti. V súlade s princípmi vyjadrenými v Dohovore o právach dieťaťa je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami. Vnútroštátne orgány však nie sú zodpovedné za výsledok, t.j. ak sa styk rodiča s dieťaťom napokon nepodarí uskutočniť v navrhovanej forme a periodicite, prípadne sa ho nepodarí uskutočniť vôbec za predpokladu, že vyvinuli náležitú starostlivosť a styku rodiča s dieťaťom bránia okolnosti na strane dotknutých osôb. Európsky súd pre ľudské práva uznáva, že štátne orgány nie sú všemocné, najmä ak sa stretávajú s rodičmi, ktorí nie sú schopní prekonať svoju nevraživosť a nedbajú na záujmy vlastného dieťaťa. Stáva sa, že nie je možné okamžite nadviazať styk rodiča s dieťaťom, ktoré po istú dobu žilo s druhým z rodičov, a nadviazanie styku vyžaduje určitú prípravu, prípadne aj za pomoci psychológa.

10. Vo všeobecnosti platí, že vnútroštátne orgány musia vyvíjať snahu, aby napomohli spolupráci rodičov k výkonu práva styku. Ich povinnosť využiť donucovacie opatrenia však nemôže byť neobmedzená; musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča. Európsky súd v tomto ohľade opakovane konštatoval, že článok 8 v žiadnom prípade neopravňuje rodiča, aby žiadal prijatie takých opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa (napr. Fiala proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 96), a použitie donucovacích opatrení za účelom výkonu práva styku je v tejto chýlostivej oblasti nežiaduce; bude odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije (napr. Zavřel proti Českej republike, rozsudok z 18. januára 2007, ods. 52). Ide o prípady, kedy rodič, s ktorým dieťa žije, aktívne bráni styku druhého rodiča s dieťaťom. Iná je situácia, kedy rodič, s ktorým dieťa žije, v styku druhého rodiča s dieťaťom aktívne nebráni, avšak dieťa vyslovene styk odmieta. Osobitne významným je tento aspekt v prípadoch, ak je odmietanie rodiča dieťaťom zapríčinené správaním tohto rodiča, teda ak sa tento rodič nechoval vo vzťahu k dieťaťu vždy vhodne a empaticky (napr. Pedovič proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 112). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva je použitie donucovacích opatrení v takýchto prípadoch kontraproduktívne, a to práve z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom (napr. Kapr proti Českej republike, rozhodnutie z 28. marca 2006).

11. Rovnako tak sa doposiaľ nepotvrdilo, že by matka dieťaťu v stretávaní sa s otcom bránila. Vo svojich vyjadreniach sa obaja rodičia snažia dokázať, kto má z nich pravdu, pričom ich tvrdenia sú diametrálne odlišné a obaja považujú tvrdenia toho druhého za nepravdivé a zavádzajúce. Nepochybné takéto konanie nie je správne a nie je ani v záujme dieťaťa, pretože nepriaznivo vplyva na jeho zdravý psychický vývoj. Otec maloletého vo svojom odvolaní poukazoval na zhoršený prospech maloletého v škole, pričom predložil výpis z elektronickej žiackej knižky z druhého a piateho ročníka. Odvolací súd bol toho názoru, že len na základe toho nemožno hovoriť o nedbanlivosti matky v súvislosti s prípravou maloletého na vyučovanie, nakoľko samotné školské predmety, ich obsah a náročnosť učiva v 2. a 5. ročníku sú diametrálne odlišné a nemožno ich porovnávať. Samotný maloletý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že sa učí sám, mama ho len vyskúša, prípadne píše spolu diktáty. Vo veku 16 rokov nie je z pohľadu odvolacieho súdu relevantným tvrdenie oprávneného, že matka sa maloletému dostatočne nevenuje pri príprave na vyučovanie, keďže v danom veku už možno predpokladať značnú samostatnosť dieťaťa pri štúdiu pod dozorom rodiča.

12. V súvislosti s odvolacími námietkami oprávneného, v zmysle ktorých sa súd prvej inštancie riadne nevysporiadal s niektorými dôkazmi, resp. tieto nesprávne vyhodnotil, odvolací súd poukazuje na to,

že v civilnom mimosporovom konaní základným princípom hodnotenia dôkazov navrhnutých stranami a vykonaných spravidla na pojednávaní je princíp voľného hodnotenia dôkazov (čl. 10 ods. 2 CMP). Podstata tohto princípu spočíva v tom, že žiaden dôkaz nedisponuje legálnou silou, ktorú by sudca musel zohľadniť predpísaným spôsobom. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie (viď dôvodová správa). Pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Vnútorne presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozhodnutia. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie si svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie o zamietnutí návrhu otca maloletého dieťaťa na nariadenie výkonu rozhodnutia.

13. S poukazom na uvedené považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku za vecne správne, a preto ho podľa § 387 ods. 1 v spojení s § 234 ods. 2 CSP potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže v konaní neboli preukázané také okolnosti prípadu (§ 55 CMP), aby sa javilo spravodlivé priznať nárok na náhradu trov konania niektorému z nich.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie n i e j e prípuštné.